

„Presynodální shromáždění“ katedrála sv. Mikuláše, Č. Budějovice, 23. dubna 2022

Drazí spolubratři v kněžské a jáhenské službě, řeholníci a řeholnice, seminaristé, ministranti, bratři a sestry v Kristu Ježíši, našem Pánu!

Jak jsem již několikrát vyjádřil, mám upřímnou radost z tohoto dnešního setkání zde v katedrále, které je jedním ze „zastavení“ na naší společné cestě; říkám-li na cestě, pak se tím rozumí duchovní putování, které vede určitým směrem, k určitému a zcela konkrétnímu cíli. Vnímám tento okamžik jako moment velkého Božího požehnání, avšak upřímný dík patří také vám všem, kdo jste se aktivně zapojili do synodálního procesu, jenž vyústil v obsáhlou Syntézu, v níž jsou alespoň částečně vyjádřeny ty nejzákladnější rysy odhalující a zjevující tvář naší místní církve, její „*radosti i naděje, smutek a úzkost*“ (srov. GS, 1).

Papež František vyzval celou všeobecnou církev k hlubší sebereflexi, což jsme zahájili formou synodálního procesu v říjnu loňského roku a dnes tuto fázi uzavíráme. Výsledkem tohoto půlročního období se stává dokument – Syntéza, která je určitým výrazem této reflexe. Chci však také věřit, že tímto dokumentem, jak je rovněž často opakovaným přáním papeže Františka, naše synodální

putování nekončí, zejména z toho důvodu, že tato synodální fáze procesu „*dala nově vzklíčit snům, probudila prorocství a vize, přinesla nové naděje, rozhojnila důvěru, obvázála rány, navázala vztahy, dala zazářit nadějnému úsvitu, vytvořila pozitivní náhled, který bude osvěcovat mysl, zahřívát srdce a rukám navrátí sílu*“ (srov. Přípravný dokument, 32).

Podtitul synody, která by měla v příštím roce na podzim vyvrcholit v Římě a jejíž diecézní fázi my nyní zakončujeme, zní: „*Za církev synodální: společenství, spoluúčast a poslání*“. Téma se jeví jako cosi přelomového, ale není to tak zcela pravda. Spíše bych řekl, že jde o téma, které je církvi veskrze vlastní a snad jen nebylo vždy tak zjevné a patrné, jak je tomu nyní. Koneckonců, stačí se podívat kolem sebe, dobře se rozhlédnout a přemýšlet i nad tím, co vidím.

A budu i konkrétnější. Vidíte, že presbytář naší katedrály je nově vyzdoben obrazovým cyklem výjevů z Apokalypsy, které tak pozoruhodně zpracoval slovinský teolog a jezuita, P. Marko Rupnik. Tímto uměleckým dílem se presbytář naší katedrály stává nejen ojedinělým a unikátním, ale stává se také místem evangelizace a stálé liturgicko-spirituální výchovy. O každé ze šesti tapisérií by

se dalo dlouze mluvit, avšak rád bych připomněl alespoň jednu z nich. Mám na mysli modrou tapisérii, kde je výjev, který se vztahuje k 11. kapitole knihy Zjevení; jedná se o Janovo vidění dvou mocných svědků.

Někteří interpretují tyto svědky jako starozákonního Mojžíše a Eliáše, ale naprostá většina exegetů se shoduje v tom, že tito dva svědkové docela prostě a jednoduše vyjadřují cestu církve, cestu těch, kdo přijali poselství Krista, jenž „*pouta smrti rozlomil a jako vítěz vystoupil z hrobu.*“ (Exultet) Co vzájemně oba svědky spojuje, to je víra v živého Krista, který je středobodem jejich životů; On sám je posiluje v jejich duchovním putování svátostným chlebem - Eucharistií, On jim svým slovem vlévá novou naději. On je tím, kdo spojuje! Všimněme si, že ti svědkové mají také rány na ruku, nohou a na boku, neboť se plně identifikují s Kristem, ztotožňují se s Ukřižovaným. I oni totiž nesou svůj každodenní kříž bolesti, nemoci, utrpení. Naplňují tak to, co píše svatý apoštol Pavel: „*Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. Život, který nyní žiji v těle, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.*“ (Gal 2,20) Takto ztotožnění s Kristem jsou oba svědkové uchvázeni Božím Duchem do nového světa. Svět chaosu, spoléhající sám na sebe, se hroutí a oni žijí novým životem v plnosti.

I toto je, bratři a sestry, výraz synodality církve o němž nechceme jen mluvit, ale také se hlouběji zamýšlet a především, chceme jej žít. I pro nás - křesťany dneška - jsou k tomu mimořádnou posilou Eucharistický Kristus a Boží slovo!

Jak všichni víme, sv. Jan je autorem Knihy Zjevení, ale je také autorem evangelního úryvku, který zazněl před chvílí. Evangelista Jan byl přímým svědkem všeho toho, co Ježíš vykonal; on byl s ním od počátku jeho veřejného působení, on byl přítomen Ježíšovu proměnění na hoře Tábor, on byl v Getsemanské zahradě, když se Ježíš krví potil, on byl jedním z prvních svědků setkání se Vzkříšeným. Evangelista Jan, sám sebe představuje v evangeliu jako "*ten který viděl*" (Jn 18,35) a ještě častěji, jako "*ten, kterého Ježíš miloval*" (Jn 13,23; 19,26; 20,2). Janovo svědectví se tedy netýká nakonec ani tak toho, co a jak Ježíš vykonal, jako se spíše jedná o svědectví jeho lásky!

A v textu dnešního evangelia se pak dokonce jedná o trojí dimenzi lásky. Jednak je to Otcova láska k svému Synu Ježíši Kristu, potom láska Ježíše Krista k lidem a nakonec láska mezi lidmi navzájem. "*Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás; milujte se navzájem!*" O lásce se toho namluvilo a napsalo víc než dost, ať již se jedná o onu první,

druhou nebo třetí rovinu, avšak měli bychom dnes vnímat tuto lásku právě ve své celistvosti a propojenosti vztahů s jejím vnitřním zákonem, kterým se řídí. Není to jen láska čistě lidská – i ta se totiž může někdy proměnit v egoismus. Evangelium mluví o lásce, která skutečně roste, otvírá se, dává se a sílí.

Důležitost nového přikázání lásky vyvěrá z Ježíšových slov: *"Milujte se navzájem."* Sv. Jan to připomíná znovu: *"Milujme se navzájem!"* Jestliže totiž nedokážeme udělat tento krok - jestliže nedokážeme milovat své bližní - dlouhý řetězec lásky vycházející od Boha Otce zůstává v prázdnotě... láska sice dochází k nám, ale nepocítíme její sílu, nedotkne se našeho srdce, naopak zůstaneme mimo proud milosti, nezakusíme plnost života a světla... *"Kdo nemiluje, zůstává ve smrti"* – doplňuje sv. Jan (1Jn 3,14).

Komu z nás by se nevybavil v této souvislosti „hymnus na Lásku“, jak jej vyjádřil apoštol Pavel: *"Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. Láska všechno omlouvá, všemu*

věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží" (1Kor 13.4-7).

Co nám tedy Boží slovo chce říci a v čem nás chce dnes povzbudit, to by se dalo vyjádřit krátce: totiž, abychom zakoušeli lásku Boží, musíme milovat své bližní! Je to vcelku snadné pochopit, ale popravdě řečeno, je to těžší uskutečňovat. Někdy dostává láska určitý nádech romantiky, pro kterou se člověk snadno nadchne, ale jistě to samo o sobě nestačí. Je třeba i Boží milosti! Tedy oné pomoci shůry, té vnitřní duchovní síly, která od zraňujícího egoismu uzdravuje a dává nám schopnost opravdově milovat, dává nám sílu k vytrvalosti a stálosti. I toto je synodalita církve, i toto je naše synodální cesta, po níž chceme společně kráčet.

Chtěl bych závěrem poděkovat všem, kdo jste se podíleli na průběhu diecézní fáze synodálního procesu, zvláště pak Diecéznímu redakčnímu týmu, ale také i všem ostatním, kdo jste přispěli, třeba i kritickým hlasem k tomu, aby dnes zveřejněná syntéza byla, pokud možno co nejobektivnější. Tato dnešní slavnost, kéž je pro nás všechny povzbuzením a novým impulsem! Kéž nás v našem putování a snažení provází mocná přímluva Panny Marie, ale i přímluva našich patronů, především sv. Mikuláše, Jana Nepomuckého i Jana Nepomuka Neumanna.